

UURIMISTÖÖ KOOSTAMISE JUHEND gümnaasiumile

1. Uurimistöo on

- a) uurimusliku protsessi konkreetne tulemus – kirjalik aruanne sellest, mida uuriti, kuidas uuriti ning millised on järeldused ja tulemused, milleni töö käigus jõuti,
- b) protsess ja töömeetod, mille käigus analüüsitakse uuritavat probleemi süstematiseeritud ja asjakohaselt struktureeritud viisil.

2. Uurimistöo teema valikul ja koostamisel peab arvestama

- a) Uurimistöo ei tohi alla plagiaat ehk loomevargus (kellegi seisukohtade sõnasõnaline mahakirjutamine allikale viitamata).
- b) Uurimistöo aluseks on ühte lausesse mahutatav idee. Idee otsimine on loominguiline protsess, seetõttu on sobiva teema leidmiseks või sõnastamiseks vajalik juhendajaga põhjalikult nõu pidada. Teema peab olema konkreetne, kuigi tööd alustades võib see olla sõnastatud laiemalt, ent töö käigus seda järk-järgult piiritletakse ning sõnastatakse uurimisküsimus/uurimisprobleem. Kvantitatiivse uurimuse korral püstitatakse ka hüpotees.
- c) Uurimistöös kasutatakse uuritavat probleemi käsitlevaid refereeringuid erinevatelt autoritelt, kuid nende võrdlemise ja analüüsi käigus tuleb jõuda omapoolsete järeldusteni.
- d) Uurimistöo peab näitama õpilase iseseisva mõtlemise võimet veel uurimata (või väheuuritud) materjalide analüüsil ja argumentatiivse teksti koostamise oskust.
- e) Uurimistöo teema valiku ja juhendaja kinnitab õpilane Moodle'is 10. klassi II poolaasta alguses.

3. Uurimistöo koostamise põhietapid

- a) (esialgse) teema valik
- b) kava (plaani) koostamine
- c) allikmaterjalide valik ja läbitöötamine
- d) andmete kogumine (nt uuringute, küsitluste, vaatluste läbiviimine)
- e) andmetöötlus
- f) vahearuande koostamine
- g) uurimistöo kirjutamine (tulemuste kokkuvõte, arutelu, järeldused)
- h) eelkaitsmine
- i) paranduste tegemine, töö vormistamine ja korrektuur
- j) uurimistöo kaitsmine

4. Uurimistöo põhiosad

Uurimistöo vormistamiseks kasutatakse õpilastööde dokumendimalli.

- **Tiitelleht**
- **Sisukord** kirjeldab töö struktuuri, sisaldab iga alaosa täpse pealkirja ja vastava lehekülje numbri. Sisukord on töö alguses (tiitellehe järel). Sisukorras on kõik töö jaotised selles järjekorras, sõnastuses ja numeratsiooniga, nagu need esinevad töös endas. Sisukord tuleb vormistada automaatselt.

- **Sissejuhatus** sisaldab teema valiku, aktuaalsuse ja tähtsuse põhjendust, töö eesmärgid ja uurimisküsimust, ülevaadet kasutatud allikatest, andmekogumis- ja andmetöötlusmeetoditest ning töö alaosadeks jaotamise põhimõtteid.
- **Põhiosa (sisu)** sisaldab peatükkidena uurimisprobleemi/küsimuse seletava kirjelduse (teoreetiline osa), uurimisprobleemi/küsimuse analüüsi, tulemused ja järeldused (empiirilise osa). Töö põhiosas antakse vastused sissejuhatuses tõstatatud küsimustele, samuti peavad olema selgesti välja toodud käsitletud autorite seisukohad ja õpilase isiklik panus. Teema loogilise arenduse seisukohalt oluliselt peetud tsitaatidele ja refereeringutele tuleb lisada töö autori kommentaarid. Tsitaat peab olema täpne ja vastama originaalile ning see pannakse jutumärkidesse. Tsitaadi algusest, keskelt või lõpust ärajäetud sõnade asemele pannakse mõttekriipsud kaldkriipsude vahel. Refereerimine on teise autori või allika sisu konspekteriv või kommenteeriv esitamine oma töös. Refereeringust peab selguma, missugused mõtted kuuluvad refereeritava autorile ja kust algavad töö autori kommentaarid. Uurimistöö põhiosas võib andmete esitamisel lisada tabeleid, jooniseid, diagramme vms.
- **Kokkuvõte** on vastus sissejuhatuses püstitatud probleemile (hea kokkuvõte võimaldab lugejal põhiteksti vahele jättes ikkagi aru saada, mida töös on käsitletud): lühidalt ja süstematiseeritult esitatakse kõige olulisemad järeldused, milleni töö käigus jõuti. Samuti kirjeldatakse tekkinud ja edaspidist uurimist vajavaid probleeme, kuid uusi andmeid enam ei esitata.
- **Kasutatud materjalide loetelu** sisaldab kõiki allikaid, mida töö käigus kasutati ja millele on viidatud. Kasutatud materjalide loetelu põhjal saab asjatundja otsustada, kui võrd pädev on töö autor käsitletud teemas ja kas selles võib leida ka midagi uut.
- **Lisad** (esitada vajadusel) sisaldavad tavaliselt materjali, mida on töö eesmärkide saavutamiseks vaja läinud (nt küsitluslehed, suuremad plaanid ja kaardid, mõõtmisprotokollid jms). Samuti paigutatakse siia illustreeriv lisamaterjal (dokumendi- või fotokoopiad). Lisa(de)le tuleb põhitekstis viidata.

5. Viitamine

- a) Kui töös kasutatakse kellegi teise seisukohti ja andmeid, tuleb need siduda viidetega vastavatele allikatele. Viidata ei ole vaja üldtuntud seisukohtadele. Viitamine on vajalik ka selleks, et lugeja saaks vajaduse korral kirjapandut allikate järgi kontrollida.
- b) Kõik kasutatud materjalid peavad leiduma viidetes ja vastupidi (kõik viidatud materjalid peavad sisalduma kasutatud materjalide loetelus).
- c) Viitamissüsteem peab kogu töös olema ühtne.
- d) Võnnu Keskkoolis võib viitamisel kasutada nime ja autoriga viitamist (nn tekstisisene viitamine) või numbrilist viitamist.

6. Retsenseerimine ja kaitsmine

- a) Retsenseerimise nõudeid vt retsensiooni kirjutamise juhendist.
- b) Kaitsmise (koosneb nii eel- kui põhikaitsmisest) nõudeid vt kaitsmise juhendist. Tähelepanu tuleb pöörata sellele, et kõiki uurimistöid eelkaitstakse vähemalt üks kuu enne põhikaitsmist.

7. Ülesannete jagunemine

a) Juhendaja ülesanded

- aitab püstitada töö eesmärgid ja kavandada töö ülesehitust
- suunab töö kalenderplaani koostamist
- annab suuna teemakohase kirjanduse ja allikate otsimiseks

- konsulteerib õpilasega töö käigus
- kontrollib töö valmimist osade kaupa
- suunab töö sisulist vormistamist
- hindab õpilase töö protsessi
- koostab ja esitab juhendamise vahearuaande

b) Uurimistöö kirjutaja ülesanded

- valib teema ja püstitab eesmärgi
- otsib teemakohase kirjanduse ja allikad
- töötab välja metoodika
- analüüsib materjali sisuliselt
- annab juhendajale töö käigust perioodiliselt ülevaate
- esitab vahearuaande oma töö edenemisest
- vastutab töös esitatud andmete õigsuse eest
- vormistab töö arvutil nõuetekohaselt ja keeleliselt korrektselt
- kaitseb tööd kaitsmiskomisjoni ees, kasutades oma seisukohtade väljatoomisel esitlust

8. Üldnõuded

- a) Uurimistöö säilitatakse digitaalselt (st paberil väljatrükitult tööd esitama ei pea).
- b) Töö koostamisel kasutatakse normidele vastavat eesti kirjakeelt.
- c) Uurimistööl võib olla mitu autorit, kuid igaühe panus peab olema selgelt näidatud ja eristatav. Kõik autorid peavad osalema töö kaitsmisel.
- d) Uurimistöö sisuline maht (v.a tiitelleht, sisukord, kasutatud materjalid, lisad) ühe gümnaasiumiõpilase kohta on 10–12 lehekülge.
- e) Uurimistöö kirjutamisel kasutatakse üldiselt umbisikulist tegumoodi (analüüsitakse, võrreldakse, uuritakse jne), kuid võib kasutada ka ühe autori puhul minavormi (analüüsisin, võrdlesin, uurisin jne) ning mitme autori korral meievormi (analüüsisime, võrdlesime, uurisime jne).
- f) Ühel juhendajal võib olla maksimaalselt kaks juhendatavat (juhul kui juhendaja pole otsustanud teisiti).